

سرشناسه: دلاوری، محمدرضا، ۱۳۴۳ -

عنوان قراردادی: ایران. قوانین و احکام

عنوان و نام پدیدآور: نحوه نظارت دیوان عدالت اداری نسبت به آراء و تصمیمات مراجع اختصاصی اداری ایران / مؤلف محمدرضا دلاوری

مشخصات نشر: تهران: وکالت: آرمان رشد، ۱۳۹۳.

مشخصات ظاهری: ۳۵۲ ص.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۰۹۱۷-۷-۵

وضعیت فهرست‌نویسی: فیپا

موضوع: دیوان عدالت اداری - قوانین و رویه‌ها

موضوع: آیین دادرسی اداری - ایران

موضوع: تخلفات اداری - ایران

کتابشناسی: ۱۳۹۳ / ۵۹۵۵۸۳ / ۱۴۴۲ KMH

رده‌بندی دیویی: ۳۴۷/۵۵۰۳

شماره کتابشناسی: ۳۵۰۱۹۲

ناشر: وکالت

نحوه نظارت دیوان عدالت اداری نسبت به آراء و تصمیمات مراجع اختصاصی اداری ایران

مؤلف: محمدرضا دلاوری

ناظر فنی: محمدحسین دلاوری

ویراستار: مژگان مدیری

طراح جلد: ندا داود آبادی

شمارگان: ۱۰۰۰

سال چاپ: ۱۳۹۳

نوبت چاپ: اول

چاپ: توهر

نشانی: تهران - فرمانیه - خیابان اندرزگو - پلاک ۷۲ - طبقه اول - واحد ۲۲

تلفن: ۲۲۲۴۸۰۹۱

نمابر: ۲۲۶۷۹۲۳۶

قیمت: ۳۳۰/۰۰۰ ریال

فهرست مطالب

بخش اول:

۱۳	بررسی آیین دادرسی دیوان عدالت اداری
۱۵	فصل اول: کلیاتی درباره دیوان عدالت اداری
۱۵	مبحث اول: مفهوم آیین دادرسی
۱۶	مبحث دوم: تاریخچه دیوان عدالت اداری
۱۹	مبحث سوم: جایگاه دیوان عدالت اداری
۲۰	مبحث چهارم: ساختار و تشکیلات دیوان عدالت اداری
۲۶	مبحث پنجم: صلاحیت دیوان عدالت اداری
۴۶	مبحث ششم: ویژگی دادرسی دیوان
۴۹	فصل دوم: ترتیب رسیدگی در دیوان عدالت اداری
۴۹	مبحث اول: رسیدگی در شعب دادرسی
۶۶	مبحث دوم: رسیدگی در شعب تجدیدنظر

بخش دوم:

۶۹	مراجع اختصاصی اداری
۷۵	فصل اول: منشأ ایجاد مراجع اختصاصی اداری
۷۵	مبحث اول: مفهوم مراجع اختصاصی اداری
۷۶	مبحث دوم: علل تشکیل مراجع اختصاصی اداری
۷۹	فصل دوم: انواع مراجع اختصاصی اداری
۷۹	مبحث اول: مراجع اختصاصی اداری دعاوی علیه دولت
۸۰	مبحث دوم: مراجع اختصاصی اداری دعاوی علیه کارکنان دولت
۸۰	مبحث سوم: مراجع اختصاصی اداری کارگری و کارفرمایی
۸۱	فصل سوم - ویژگی مراجع اختصاصی اداری

بخش سوم:

۸۳	نظارت بر آراء و تصمیمات مراجع اختصاصی اداری
۸۵	فصل اول: صلاحیت و انواع آن
۸۵	مبحث اول: تعریف صلاحیت
۸۶	مبحث دوم: انواع صلاحیت
۹۳	فصل دوم: اختلاف در صلاحیت و مراجع اختصاصی اداری
۹۳	مبحث اول: تشخیص صلاحیت انواع اختلاف در صلاحیت
۹۶	مبحث دوم: مراجع حل اختلاف در صلاحیت

فصل سوم: قلمرو صلاحیت دیوان عدالت اداری در نظارت بر آراء و تصمیمات مراجع اختصاصی اداری . ۱۰۱
مبحث اول: موارد داخل در صلاحیت در نظارت بر آراء و تصمیمات مراجع اختصاصی اداری. ۱۰۱
مبحث دوم: موارد خارج از صلاحیت در نظارت بر آراء و تصمیمات مراجع اختصاصی اداری. ۱۰۲
فصل چهارم: نوع رسیدگی بر نظارت بر آراء و تصمیمات مراجع اختصاصی اداری. ۱۰۵
مبحث اول: اصلاح و ابرام رأی یا تصمیم. ۱۰۷
مبحث دوم: ایرادات و نواقص. ۱۱۰
مبحث سوم: استتکاف از دستورات شعبه دیوان. ۱۱۶
مبحث چهارم: شکایت مجدد از تصمیم متخذه یا رأی صادره. ۱۱۸
بخش پنجم:

آثار قرب بر صدور رأی از ناحیه شعبه بدوی دیوان ۱۲۹

فصل اول: تجدیدنظر خواهی از رأی شعبه بدوی. ۱۳۹
مبحث اول: تأیید رأی شعبه بدوی. ۱۴۰
مبحث دوم: نقض رأی شعبه بدوی. ۱۴۱
فصل دوم: قطعی شدن رأی ارسال شده به واحد اجرای احکام. ۱۴۷
مبحث اول: تعقیب عملیات اجرایی نسبت به رأی قطعی شعبه بدوی. ۱۴۸
فصل سوم: قطع عملیات اجرایی از ناحیه واحد اجرای احکام. ۱۹۱
مبحث اول: نحوه اعتراض به تصمیمات واحد اجرای احکام. ۱۹۲
مبحث دوم: اثر مرور زمان بر ختم عملیات اجرایی. ۱۹۴

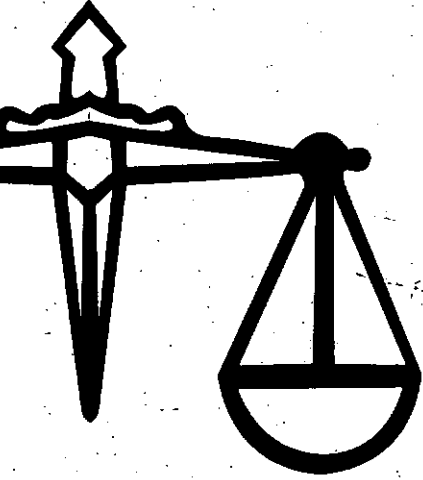
بخش پنجم:

نمونه آراء در رسیدگی به شکایات از مراجع اختصاصی اداری ۱۹۵

فصل اول: نمونه آراء شعب بدوی. ۱۹۷
نمونه آراء در رسیدگی به آراء تصمیمات مراجع اختصاصی اداری. ۱۹۷
رأی شماره ۱ تأسیس مطب در کاربری مسکونی. ۱۹۷
رأی شماره ۲ صلاحیت کمیسیون ماده ۹۹ و ۱۰۰ قانون شهرداری ها. ۱۹۸
رأی شماره ۳ تأسیس آموزشگاه در کاربری مغایر. ۱۹۹
رأی شماره ۴ اعتراض به نحوه محاسبه عوارض. ۲۰۰
رأی شماره ۵ احداث طبقه مازاد بر پروانه. ۲۰۳
رأی شماره ۶ استتکاف از پرداخت جریمه. ۲۰۵
رأی شماره ۷ لزوم تبعیت از رأی دیوان. ۲۰۷
رأی شماره ۸ ضرورت جلب رضایت مالکین در ملک مشاعی جهت تأسیس مطب. ۲۰۹
رأی شماره ۹ تخریب بنای بدون پروانه. ۲۱۲
رأی شماره ۱۰ لزوم اخذ پروانه جهت تعمیرات اساسی. ۲۱۴
رأی شماره ۱۱ اثر تغییر محدوده جغرافیایی در صلاحیت کمیسیون ماده ۹۹ و ۱۰۰. ۲۱۷
رأی شماره ۱۲ تخریب ملک خارج از حریم مصوب. ۲۱۸

۲۱۹	رای شماره ۱۳ دریافت عوارض از بانک‌ها
۲۲۱	رای شماره ۱۴ مشاغل مزاحم
۲۲۳	رای شماره ۱۵ اعتراض به نحوه محاسبه جریمه
۲۲۵	رای شماره ۱۶ مسئول پرداخت جریمه
۲۲۶	رای شماره ۱۷ لزوم جلب نظر کارشناس در مورد تخریب
۲۲۸	رای شماره ۱۸ مرجع صالح جهت رسیدگی به اعتراض نسبت به رأی شورای
۲۳۱	رای شماره ۱۹ احداث بنای در قسمت مشاعی
۲۳۳	رای شماره ۲۰ احداث بنا در بافت تجاری
۲۳۴	رای شماره ۲۱ تعیین جریمه برای دیوار
۲۳۶	رای شماره ۲۲ اعتراض ثالث
۲۳۸	رای شماره ۲۳ کم بودن ماده صد شهرداری به جریمه یا تخریب
۲۴۰	رای شماره ۲۴ شورای عالی شهرداری
۲۴۲	رای شماره ۲۵ اصل به کمیسیون ماده صد شهرداری توسط واحدهای دولتی
۲۴۳	رای شماره ۲۶ عوارض برای کاربری
۲۴۵	رای شماره ۲۷ مجاز نبودن کمیسیون ماده صد شهرداری به تعیین دو مجازات برای یک تخلف
۲۴۷	رای شماره ۲۸ مجاز بودن کمیسیون ماده صد شهرداری به قلع بنای بدون
۲۴۹	رای شماره ۲۹ منع مداخله سازمان اطاق در رسیدگی به تخلفات ساختمانی در
۲۵۱	فصل دوم: نمونه آراء شعب تشخیص
۲۵۱	رای شماره ۱ مجاز نبودن کمیسیون ماده صد به رسیدگی مجدد پس از صدور رأی
۲۵۴	رای شماره ۲ منع دیوان از نقض بلا ارجاع رأی مرجع اختصاص اداری
۲۵۶	رای شماره ۳ اعتراض به رأی هسته گزینش
۲۵۸	رای شماره ۴ لزوم تبعیت از نظر دیوان در رسیدگی مجدد توسط هیأت گزینش
۲۶۰	رای شماره ۵ لزوم رعایت مهلت قانونی در اعلام شکایت از رأی گزینش
۲۶۲	رای شماره ۶ لزوم اخذ نظر گزینش در به کارگیری هر نوع نیرو
۲۶۴	رای شماره ۷ لزوم التزام عملی به احکام اسلام در گزینش امری نظری است
۲۶۶	رای شماره ۸ امکان شکایت مجدد از رأی گزینش در دیوان
۲۶۸	رای شماره ۹ اشتباه در تطبیق موضوع با حکم
۲۷۰	رای شماره ۱۰ اعاده به کار اخراج نظامیان
۲۷۲	رای شماره ۱۱ اعاده به خدمت جانباز
۲۷۴	رای شماره ۱۲ لزوم دعوت از متهم
۲۷۶	رای شماره ۱۳ تأثیر اشتباه قاضی
۲۷۸	رای شماره ۱۴ شکلی بودن رسیدگی
۲۸۰	رای شماره ۱۵ اعاده دادرسی
۲۸۲	رای شماره ۱۶ برخورد با مواد منفجره باقی مانده از جنگ
۲۸۴	رای شماره ۱۷ تعیین تاریخ شروع بیماری

۲۸۶	رای شماره ۱۸ رسیدگی در ماهیت به اعتبار خلاف قانون بودن رای
۲۸۸	رای شماره ۱۹ صحیح نبودن اشتباه قاضی
۲۹۰	رای شماره ۲۰ معافیت از خدمت به دلیل اعتیاد
۲۹۲	رای شماره ۲۱ مطالبه حق بیمه از غیر کارفرما
۲۹۴	رای شماره ۲۲ تقلب در آزمون
۲۹۷	رای شماره ۲۳ اعتراض به رای کمیسیون باغات
۲۹۹	رای شماره ۲۴ اعتراض به رای هیأت ممیزه
۳۰۲	رای شماره ۲۵ ایراد شکلی
۳۰۴	رای شماره ۲۶ رد شکایت به لحاظ تبعیت از رای دیوان
۳۰۶	رای شماره ۲۷ مجاز نبودن دیوان به رسیدگی به اعتراض به درصد جانبازی
۳۰۸	رای شماره ۲۸ تلفظ برای وصف مجرمانه
۳۱۰	رای شماره ۲۹ تا به ابتلا به بیماری
۳۱۲	رای شماره ۳۰ شکایت
۳۱۴	رای شماره ۳۱ واکشی برای شکایات به بخش خصوصی
۳۱۶	رای شماره ۳۲ قاچاق
۳۱۹	رای شماره ۳۳ لزوم ارجاع به مراجع
۳۲۱	رای شماره ۳۴ اخراج کارگر
۳۲۴	رای شماره ۳۵ امره بودن قانون کار
۳۲۶	رای شماره ۳۶ لزوماً انجام تحقیقات
۳۲۸	رای شماره ۳۷ رای بر سازش
۳۳۰	رای شماره ۳۸ مشمول قانون کار
۳۳۲	رای شماره ۳۹ خروج از قانون کار
۳۳۴	رای شماره ۴۰ امر مختومه
۳۳۶	رای شماره ۴۱ گزارش سازمان بازرسی کل کشور
۳۳۸	رای شماره ۴۲ قاچاق چای
۳۴۰	رای شماره ۴۳ نقض بلا ارجاع
۳۴۳	منابع

سخن ناشر

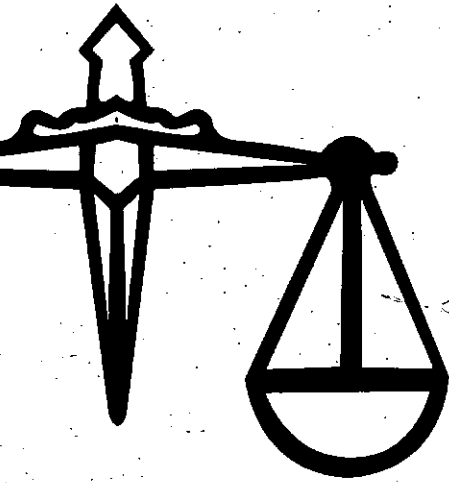
با سلام و تحیات به بزرگواران خدای بی‌همتا، کتاب «نحوه نظارت دیوان عدالت اداری نسبت به آراء و تصمیمات مراجع اخته اسی ایران» که توسط جناب آقای محمدرضا دلاوری ریاست شعبه ۳۳ دیوان عدالت اداری تألیف گردیده، دانش‌پژوهان جامعه حقوقی ایران تقدیم می‌گردد.

در این کتاب نویسنده با سبب شیوا و روان و شیوه‌ای منحصر به فرد به طرح مباحث علمی و کاربردی در راستای مأموریت و سالت دیوان عدالت اداری از جهت نظارت قضایی نسبت مراجع اختصاصی اداری که به مراجع شبه قضایی یا غیرقضایی موسوم هستند پرداخته‌اند که افتخار چاپ و نشر و توزیع کتاب مؤلف که این قلیل در راستای است از نعمت مصاحبت و توده ایشان بهره‌مند هستم نصیب اینجانب گردیده است. امید آن دارم که با بهره‌گیری از این اثر از ناحیه قضات فرهیخته دیوان، وکلا و دانش‌جویان و کلیه علاقمندان به علم و روی فعالیّت نشر و کالت در حوزه تولید علم و دانش و نیز انتقال و آموزش آن به منصف ظهور رسد.

ویژگی‌های این اثر را می‌توان به شرح زیر بر شمرد:

۱. استفاده از قلمی ساده، شیوا و روان در نگارش مطالب.
۲. تسلط و تبحر منحصر به فرد مؤلف در تحلیل و استدلالات حقوقی.
۳. بررسی تفصیلی بند ۲ ماده ۱۰ و تبصره ۲ ماده ۱۶ و ماده ۴۳ قانون کیلالت و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری.
۴. بررسی و تحلیل فرآیند رسیدگی قضایی در دیوان عدالت اداری از جهت و نظارت قضایی بر آراء مراجع اختصاصی اداری.
۵. اختصاص بخشی از کتاب به آراء شعب دیوان.

در خاتمه شایسته است از تلاش علمی و دقت نظر نویسنده این اثر تشکر و قدردانی نموده و از درگاه ایزد منان عالم مطلق برایشان توفیق تلاش در عرصه علم و دانش از جانب عالم عالم داشته باشیم.

مقدمه:

مراجع اختصاصی این که مراجع شبه قضایی یا غیرقضایی موسوم هستند بخشی از قوه مجریه محسوب می‌شوند که براساس قوانین و مقررات و شکی ویژه به اختلافاتی که از اجرای قوانین خاص ناشی می‌شود رسیدگی می‌کنند و با توجه به سیاست‌های قضایی ابلاغی مقام معظم رهبری در برنامه چشم‌انداز بیست ساله آینده کشور و برنامه‌های توسعه کشور سیاست فعلی قانون‌گذار بر این است که این مراجع توسعه پیدا کند و این مراجع قضایی براساس رسیدگی و حل و فصل دعاوی در محاکم دادگستری به‌شمار می‌آیند که بنا به مصالحی قانون‌گذار اجازه رسیدگی به آن‌ها را داده است که خارج از تشکیلات قضایی به امر اختصاصی رسیدگی می‌کنند. از نظر تعداد و نوع از فرط وفور قابل احصا نبوده مثل کمیسیون‌های مالیاتی، هیأت حل اختلاف کارگزاران، کمیسیون موضوع ماده ۱۰۰ قانون شهرداری‌ها، هیأت رسیدگی به تخلفات اداری و ... اگرچه این مراجع در بنابر با اصول ۱۵۶ قانون اساسی و استقلال قوه قضاییه و اصل ۱۵۹ که مرجع رسمی تظلمات و شکایات دادگستری می‌داند؛ اما اساس تقدم نظم اجتماعی و برقراری امنیت در جامعه قانون‌گذار را الزاماً منتهی به رجوع این گونه امور به مراجع اختصاصی اداری نموده است. علاوه بر آن دلائل مختلف دیگری در این خصوص وجود دارد نخست اینکه نظام کنونی دادگاه‌ها توان رسیدگی به این همه اختلافات را ندارد حجم دعاوی و اختلافات در اغلب کشورها بسیار بیشتر از حجم دعاوی و اختلافاتی است که در دادگاه‌ها حل و فصل می‌شوند. دوم اینکه رسیدگی به این اختلافات از صلاحیت تخصصی دادگاه‌ها خارج است. در اغلب این اختلافات مسائلی مطرح می‌شوند که بدون داشتن اطلاعات کافی نمی‌توان به‌درستی درباره آن‌ها قضاوت کرد سوم اینکه به‌خاطر حجم وسیع این اختلافات سپردن رسیدگی به این اختلافات به دادگاه‌ها اقدامی کارآمد محسوب نمی‌شود زیرا لازمه این حجم بسیار گسترده حل و فصل سریع آن‌هاست تا از بروز صف‌های طولانی در پشت در مراجع رسیدگی کننده جلوگیری کرد. رسیدگی

سریع در اغلب موارد در اغلب دادگاه‌ها امکان‌پذیر نیست چرا که فعالیت قضایی اجازه نمی‌دهد که از اصول و قواعد رسیدگی تخلف شود و باید مقررات خاص که تحت عنوان آیین دادرسی وضع شده رعایت گردد؛ لذا با درنظر گرفتن این مسائل مراجع اختصاصی اداری ایجاد شده‌اند تا ضمن برخورداری از تخصص و آشنایی کافی با موضوع اختلاف بتواند با بهره‌گیری از معافیت‌های خاصی درخصوص رعایت تشریفات قانونی به سرعت به اختلافات پیش آمده رسیدگی کنند و به موجب اصل ۱۷۳ قانون اساسی و بند ۲ ماده ۱۰ و تبصره ۲ ماده ۱۶ و ماده ۶۳ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری نظارت بر آراء و تصمیمات مراجع اختصاصی اداری ایران با دیوان عدالت اداری است که این نظارت قضایی اگر به‌طور عمیق و دقیق و منطبق با اصول و موازین قانونی صورت پذیرد می‌تواند قدرت این مراجع کنونی را نسبت آنان را تضمین نماید. از آنجایی که درخصوص نحوه نظارت نسبت به این مراجع فقط در سطح دیوان عدالت اداری به‌رغم اهمیتی که دارد تاکنون پژوهش‌چندانی صورت نگرفته است در این پژوهش سعی شده است ضمن بیان کلیاتی درخصوص دیوان عدالت اداری نوع و نحوه نظارت در فرآیند رسیدگی‌های دیوان نسبت به آراء و تصمیمات این مراجع مورد بررسی قرار گیرد.

برای این منظور در بخش نخست به مطالعه آیین دادرسی دیوان عدالت اداری پرداخته‌ایم.

بخش دوم را به «آشنایی با مراجع اختصاصی اداری ایران» اختصاص داده‌ایم در این بخش به مسائلی همچون مفهوم و فلسفه تشکیل مراجع اختصاصی اداری ایران و انواع این مراجع و ویژگی‌های آن پرداخته شده است.

در بخش سوم مهم‌ترین قسمت از مباحث این پژوهش است که راجع به نحوه بر آراء و تصمیمات مراجع قضایی از ناحیه دیوان عدالت اداری را ارائه کرده‌ایم. در بخش پایانی نیز به اقدامات پس از صدور رأی توسط شعب بدوی و تجدیدنظر دیوان پرداخت شده است. در بخش چهارم اختصاص به آراء صادره و تصمیمات متخذه از ناحیه مراجع اختصاصی اداری داشته که این نوع دیوان عدالت اداری مورد رسیدگی با اجازه حاصله از ماده ۶۳ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری این بخش خود به دو فصل تقسیم شده است. که فصل اول آن به آراء و تصمیمات بدوی و تجدیدنظر بدوی دیوان مورد رسیدگی قرار گرفته و فصل دوم به آراء و تصمیمات که مؤرد شکایت قرار گرفته و شعب تشخیص دیوان موضوع ماده ۱۲۱ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری براساس بند ۲ ماده ۱۳ قانون دیوان عدالت اداری اصلاحی ۸۵ مورد رسیدگی قرار گرفته است.